

VEJLEDNING TIL INDBERETNING AF ERHVERVSLIVETS FORSKNING OG UDVIKLING I 2005

INDHOLDSFORTEGNELSE

GENERELLE OPLYSNINGER	2
BAGGRUND OG FORMÅL	2
SVARFRIST	2
INDBERETNING VIA ELEKTRONISK POST	2
FORSKNING OG UDVIKLING	3
INDBERETNING FOR SPECIFIKKE SELSKABSSTRUKTURER	4
INDBERETNING FOR KONCERNER	4
INDBERETNING FOR MULTINATIONALE SELSKABER	4
REGISTRERING AF KONSULENTER	4
GENERELT OM VIRKSOMHEDEN	5
DEL I. UDFYLDES AF ALLE VIRKSOMHEDER	5
A. FORSKNING OG UDVIKLING I VIRKSOMHEDEN I 2005	5
DEL II. UDFYLDES AF VIRKSOMHEDER, DER HAVDE UDGIFTER TIL EGEN FOU I DANMARK I 2005	5
B. FORSKNINGS- OG UDVIKLINGSPERSONALE I 2005	5
C. UDGIFTER TIL FORSKNING OG UDVIKLING I EGEN VIRKSOMHED I DANMARK I 2005	6
D. GEOGRAFISK PLACERING AF FORSKNINGEN OG UDVIKLINGSARBEJDET	7
E. HOVEDBRANCHE FOR FORSKNING OG UDVIKLING	7
F. EGEN FORSKNING OG UDVIKLING I 2005 FORDELT PÅ PRODUKTGRUPPER	8
I. PRODUKT- OG PROCESORIENTERET FORSKNING OG UDVIKLING I 2005	10
J. SAMARBEJDE OM FORSKNING OG UDVIKLING I 2005	10
DEL III. UDFYLDES AF VIRKSOMHEDER MED UDGIFTER TIL INDKØBTE FOU-TJENESTER I 2005	11
K. INDKØBTE FORSKNINGS- OG UDVIKLINGSTJENESTER I 2005	11
DEL IV. UDFYLDES AF VIRKSOMHEDER, DER HAVDE UDGIFTER TIL FOU I 2005	11
L. FINANSIERING AF VIRKSOMHEDENS UDG. TIL EGEN FOU OG KØBTE FOU-TJENESTER I 2005	11
DEL V. UDFYLDES AF ALLE VIRKSOMHEDER	11
M. INNOVATIONSAKTIVITETER I VIRKSOMHEDEN I 2005	11
HVAD ER DANSK CENTER FOR FORSKNINGSANALYSE	12

GENERELLE OPLYSNINGER

BAGGRUND OG FORMÅL

Dansk Center for Forskningsanalyse (CFA) udarbejder de officielle danske statistikker over forskning og udvikling på vegne af Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling i henhold til gældende lovgivning. Formålet med disse statistikker er:

- at give en samlet opgørelse over dansk erhvervslivs udgifter og arbejdsindsats til forskning og udvikling samt at beskrive vilkårene for forskning.
- at resultaterne fra statistikken kan anvendes til diskussion og udformning af dansk og international forsknings- og erhvervspolitik.

Dansk Industri, Dansk Handel og Service, Håndværksrådet, Lægemedelindustriforeningen, Elektronikindustrien, Ingeniørforeningen og GTS anbefaler sine medlemsvirksomheder at indberette til statistikken. Forskning og udvikling anses for at være en vigtig forudsætning for, at erhvervslivets konkurrenceevne stadig forbedres. Forsknings- og innovationsstatistikkerne bruges i denne sammenhæng både af en lang række erhvervsorganisationer samt af offentlige myndigheder til at følge udviklingen. Efterspørgslen på statistikkerne er stor, og behovet er vokset kraftigt de seneste år med det politiske fokus på at støtte videnssamfundet (Barcelona-erklæringen). Statistikkerne indgår som baggrundsmateriale i regeringens udspil om videnstrategi og strategi for samspil mellem erhvervsliv og videninstitutioner. Internationalt indgår tallene i sammenligninger af landenes "præstationer" på området, og de følges op af konkrete anbefalinger til de enkelte landes regeringer. Forskere, nationalt som internationalt, anvender statistikkerne til analyser af effekten af forskning og udvikling på virksomhedernes produktivitet og overlevelse samt samfundet som helhed.

Statistikkerne over erhvervslivets forskning og udvikling er blevet udarbejdet siden 1967. Forskningsstatistikkerne tilbage til 1997 kan rekvireres hos Dansk Center for Forskningsanalyses hjemmeside: www.forskningsanalyse.dk.

Indsamlingen af oplysninger om erhvervslivets forskning og udvikling gennemføres i Danmark efter retningslinier udarbejdet af OECD og i henhold til den fælleseuropæiske lovgivning (EU-forordning 753/2004 og 1450/2004). Dermed er den internationale sammenlignelighed sikret bedst muligt.

Indberetningsskemaet sendes ud til ca. 3500 virksomheder. Virksomhederne er primært udvalgt fra virksomhedsregistret NewBiz på baggrund af oplysninger om størrelse og branche, samt på baggrund af tidligere oplysninger om forskning og udvikling.

SVARFRIST

Se indberetningsskemaet side 2.

Alle virksomheder opfordres til at bidrage til statistikens kvalitet og pålidelighed ved at returnere indberetningsskemaet. Det er vigtigt med svar, også fra de virksomheder, der ikke udfører forskning eller har udviklingsaktiviteter. Virksomheder uden FoU skal kun udfylde side 3, 4 og 12.

Alle oplysninger behandles fortroligt og offentliggøres kun i opsummerede tabeller eller figurer

INDBERETNING VIA ELEKTRONISK POST

Indberetningsskemaet kan endvidere downloades fra centerets hjemmeside (<http://www.forskningsanalyse.dk>). Hvis De ønsker at sende indberetningen elektronisk, kan De sende det udfyldte skema til adressen: er_stat@cfa.au.dk.

Vigtigt: Husk at anføre virksomhedens navn og reference nummer på skemaets første side. Det er vigtigt, at De ikke ændrer i filernes layout.

Definitionen af forskning og udvikling (FoU)

Definitionen er udarbejdet af OECD¹ og angivet på side 4 i skemaet. Som en yderligere vejledning følger her nogle eksempler på forskning og udvikling.

Forskning og udvikling kan have til formål:

- At udvikle et produkt eller en tjenesteydelse, hvis forventede anvendelse, egenskaber, design, service eller brug af materialer er væsentligt forskelligt fra tidligere produkter/tjenesteydelser på markedet.
- At indføre nye eller væsentligt forbedrede produktionsmetoder i branchen.
- At opbygge den almene viden.

Aktiviteter som i sig selv ikke medregnes som FoU:

- Rutinemæssig indsamling af data
- Vurdering af industri- og ingeniørprojekter ved hjælp af kendt teknik
- Teknisk service til andre afdelinger eller kunder
- Produktionsplanlægning og arbejdsstudier
- Salgs- og markedsanalyser
- Patent- og licensarbejde
- Personaleuddannelse

Grænseområder:

Dokumentations- og informationsarbejde samt bibliotekstjeneste, der er direkte intern service for FoU-projekter regnes som FoU.

Fremstilling af prototyper regnes som FoU. Det første eksemplar i en serieproduktion med salg for øje medregnes ikke.

Drift af pilotanlæg regnes som forskning og udvikling så længe, den indgår som afprøvning i projekter, som har til hensigt at udvikle nye produkter eller tjenesteydelser.

Udvikling af nye systemer til afprøvning, kvalitetskontrol og standardisering medregnes som FoU. Den løbende afprøvning, kvalitetskontrol og standardisering i sig selv medregnes ikke.

Teknologiske fremskridt. Arbejde med det primære formål at lave yderligere teknologiske fremskridt i produktionsprocessen eller selve produktet regnes som FoU. Hvis derimod produktet eller produktionsprocessen er grundlagt og det primære formål med arbejdet er at udvikle nye markeder, at planlægge produktionen eller at få produktionen eller kontrolsystemet til at fungere problemfrit, er arbejdet ikke længere FoU.

Software. Udvikling af nye softwareprodukter, der rummer et teknologisk eller videnskabeligt fremskridt, medregnes som FoU.

Opgradering af udstyr og processer. Væsentlige ændringer i produktionsudstyr samt væsentlige ændringer i procedurer til produktions- og kvalitetskontrol, metoder og standarder medregnes som FoU.

¹ Frascati Manualen, 2002.

INDBERETNING FOR SPECIFIKKE SELSKABSSTRUKTURER

INDBERETNING FOR KONCERNER

Som hovedregel skal indberetningen dække over de FoU-aktiviteter, der udføres i den juridiske enhed anført på skemaets forside.

Hvis det ikke er muligt at dele en koncerns FoU-aktiviteter ud på de enkelte juridiske enheder i koncernen, kan koncernen indberette hele den danske del af koncernens FoU-aktiviteter i ét indberetningsskema. Hvis indberetningen dækker andre juridiske enheder i koncernen, bedes De angive dette under spørgsmål 1 på side 3 i skemaet og samme sted angive hvilke juridiske enheder, der er omfattet af indberetningen. Virksomheder, der tidligere har indberettet på koncernniveau, henvises til medsendte liste, hvoraf det fremgår, hvilke juridiske enheder der var omfattet af indberetningen for 2003.

Hvis koncernens FoU-aktiviteter foregår uden for moderselskabet i en juridisk enhed med færre end 250 ansatte, bedes De ligeledes informere CFA om dette. Virksomheder med under 250 ansatte bliver udtrukket i en stikprøve, og hvis netop denne virksomhed ikke er med i undersøgelsen, bliver koncernens FoU ikke registreret.

INDBERETNING FOR MULTINATIONALE SELSKABER

FoU-aktiviteter i multinationale koncerner organiseres, ledes og finansieres som regel på koncernniveau. I så tilfælde er det vigtigt at afgrænse FoU mellem Danmark og udlandet:

Eksempel A: Et dansk moderselskab har en filial i Sverige. Her udfører svenske medarbejdere en del af virksomhedens FoU og resultaterne anvendes senere i moderselskabet i Danmark. Det svenske personale, der er beskæftiget med disse projekter, skal registreres i den svenske forskningsstatistik. Det samme gælder udgifter til løn, investeringer mv., der anvendes på projekterne. Det danske moderselskab skal registrere udgifterne som "Købt FoU fra udenlandsk virksomhed i samme koncern" - punkt K.1.2 i den danske forskningsstatistik.

Eksempel B: Det samme moderselskab sender danske medarbejdere til Sverige for at deltage i et FoU-projekt i den svenske filial. Disse medarbejdere skal registreres i den danske forskningsstatistik og det samme gælder udgifter til løn, investeringer mv. Registreringen af personale sker i afsnit B side 5, og udgifterne til løn m.v. registreres i afsnit C side 6.

Eksemplerne er vejledende. Hvis De er i tvivl om, hvordan udgifterne til bestemte FoU-projekter skal registreres, er De velkommen til at kontakte Dansk Center for Forskningsanalyse, se følgebrevet.

REGISTRERING AF KONSULENTER

Eksempel

En konsulentvirksomhed varetager en opgave for en fremstillingsvirksomhed i forbindelse med et forskningsprojekt.

- **Konsulentvirksomheden** skal registrere konsulenterne som eget FoU-personale og FoU-årsværk, uanset hvor FoU-aktiviteten finder sted.
- **Fremstillingsvirksomheden** skal registrere deres udgifter til konsulentens arbejde under "indkøbte FoU-tjenester" (punkt K).

Formålet med dette er at undgå, at FoU-personalet tælles med begge steder samt sikre, at alle personer beskæftiget med FoU bliver registreret i forskningsstatistikken.

GENERELT OM VIRKSOMHEDEN

Der spørges om nogle basale oplysninger om virksomheden, såsom navn, adresse, omsætning og antal ansatte. Såfremt de oplysninger, der er fortrykt i venstre kolonne i boksen øverst på side 3, mangler eller ikke er korrekte, bedes De venligst anføre de korrigerede oplysninger i højre kolonne.

Er virksomheden del af en koncern?

Se vejledning side 2 i spørgeskemaet omkring koncernindberetning. Indberettes der på koncernniveau, er det afgørende, at alle de virksomheder (selvstændige juridiske enheder), som indberetningen omfatter, anføres med både cvr-nummer og navn under punkt 2.

Bemærk, at uanset om der er tale om indberetning på koncernniveau, skal indberetningen kun besvares for *den danske del af virksomheden*.

DEL I. UDFYLDES AF ALLE VIRKSOMHEDER

A. FORSKNING OG UDVIKLING I VIRKSOMHEDEN I 2005

Der spørges, om virksomheden udførte egen forskning og udvikling, og om virksomheden har købt forsknings- og udviklingstjenester af andre i 2005.

Bemærk, at hvis virksomheden anvender FoU-arbejde, der er udført i andre dele af koncernen (hvad enten de er beliggende i Danmark eller udlandet), skal det registreres under købte FoU-tjenester. Det samme gælder, hvis virksomheden anvender FoU-arbejde, der er udført i andre dele af virksomheden beliggende i udlandet.

DEL II. UDFYLDES AF VIRKSOMHEDER, DER HAVDE UDGIFTER TIL EGEN FOU I DANMARK I 2005

B. FORSKNINGS- OG UDVIKLINGSPERSONALE I 2005

- Hvor oplysninger ikke findes, beder vi Dem angive et skøn.
- Alle personer beskæftiget med forskning og udvikling, som er ansat i den del af Deres virksomhed, der er beliggende i Danmark, skal registreres. Dette gælder uanset hvem FoU-arbejdet udføres for.
- Vedr. registrering af konsulenter se s. 4 i denne vejledning.
- Vedr. multinationale selskaber se s. 4 i denne vejledning.

FoU-personale: Angiv antallet af personer, der helt eller delvist var beskæftiget med FoU pr. 31.12.2005. Herunder hører også personer, der ydede direkte service såsom ledere, administratorer og kontorpersonale beskæftiget med FoU.

FoU-årsværk: Angiv antallet af personer beskæftiget med FoU, som svarer til antal heltidsansatte personers fulde arbejdsindsats med FoU i et år.

Eksempel på FoU-personale og FoU-årsværk:

En virksomhed har haft 5 ansatte beskæftiget med forskning og udvikling i 2005. De ansattes tidsforbrug på FoU er registreret i nedenstående skema og virksomhedens FoU-årsværk og FoU-personale er beregnet.

Ansattes navn	Tidsforbrug på FoU	Periode beskæftiget med FoU	Personer pr. 31.12.2005		FoU-årsværk (max. 1 decimal)	
			Personer	Heraf kvinder	Årsværk	Heraf kvinder
Ole Jensen	Halvtid	Hele året	1	-	1/2	-
Lis Madsen	heltid	3.og 4. kvartal	1	1	1/2	1/2
Ove Svendsen	heltid	Hele året	1	-	1	-
Tove Hansen	heltid	1. kvartal	0	0	1/4	1/4
Karen Olesen	1/3-tid	Hele året	1	1	1/3	1/3
I alt beskæftiget med FoU			4	2	~2,6	~1,1

Eksempler på hvilke personer, der hører under de forskellige personalegrupper:

Personalegrupper	Herunder hører <u>typisk</u>
1. Forskere	Ingeniører, andre akademikere, men også ikke-akademikere, der <u>udfører</u> FoU-arbejde.
2. Teknikere	Maskin- og elektroteknikere Maskinmestre Laboranter Tekniske assistenter men også akademikere, der <u>støtter</u> FoU-arbejde.
3. Andet FoU-personale	Sekretærer Faglærte/ufaglærte håndværkere Andet administrativt personale beskæftiget med økonomiske og personalemæssige forhold og generel administration, i det omfang deres aktiviteter er direkte tilknyttet til FoU-projekter.
Forskere	Definitioner
7. ErhvervsPhD'er	Ph.d.-studerende under erhvervsforskeruddannelsen. Dvs., kandidater som under Videnskabsministeriets erhvervsforskerordning deltager i et forskningsprojekt på en virksomhed i samarbejde med et universitet med henblik på at erhverve en ph.d.-grad http://www.videnskabsministeriet.dk/cgi-bin/theme-list.cgi?theme_id=108074
8. Udenlandske forskere	Forskere med udenlandsk statsborgerskab, uanset om ansættelsen er midlertidig eller varig.

C. UDGIFTER TIL FORSKNING OG UDVIKLING I EGEN VIRKSOMHED I DANMARK I 2005

Dette afsnit omhandler udelukkende de udgifter, som Deres virksomhed har haft i forbindelse med egne forsknings- og udviklingsaktiviteter i Danmark.

- Angiv udgifter i 1.000 kr. Således skal en halv mio. kr. angives som 500.
- Angiv udgifter eksklusiv moms.
- Hvor oplysninger ikke findes, beder vi Dem angive et skøn.
- Vedr. registrering af FoU i multinationale selskaber se denne vejledning s. 4.

1. Løn og sociale udgifter

Lønudgifter til den del af Deres virksomheds personale, som udfører FoU-arbejde for andre virksomheder, skal også medregnes. Beløbet angives inkl. ATP og feriepenge.

2. Andre driftsudgifter

Driftsudgifter, som ikke er en del af lønudgifterne:

- Udgifter til husleje, lys, varme, rejser og kontorhold.
- Udgifter til mindre apparatur. Bemærk, at apparatur med en købspris på mere end 50.000 kr. og med en flerårig levetid angives under C.4: "Apparatur og instrumenter" på side 5 i spørgeskemaet.
- Udgifter til specifik service til FoU, som er udført af f.eks. en central edb-afdeling eller et bibliotek.
- Udgifter til Service fra centrale regnskabs- og personaleafdelinger.
- Udgifter til sikkerhed, rengøring, vedligeholdelse, kantine etc.

Medtag ikke afskrivninger på bygninger, maskiner og apparatur samt afdrag på lån.

3. Bygninger

Her anføres kun de faktiske udbetalinger i 2005 til anskaffelse af bygninger eller større ombygninger konteret som investeringer - ikke forbruget i form af afskrivninger.

4. Apparatur og instrumenter

Her anføres kun de faktiske udbetalinger i 2005 til anskaffelse af apparatur og instrumenter konteret som investeringer - ikke forbruget i form af afskrivninger. Købsprisen skal være mere end 50.000 kr., og der skal endvidere være en flerårig levetid.

6. Gennemsnitlig årsløn

Lønudgifterne angivet i C1 divideres med antal årsværk fra B4 på side 4 i spørgeskemaet. Vurdér venligst om beløbet synes rimelig; hvis ikke, så tjek svarene i del B4 og del C1.

D. GEOGRAFISK PLACERING AF FORSKNINGEN OG UDVIKLINGSARBEJDET

Formålet med dette spørgsmål er at forbedre de regionale opgørelser, således at forskningen registreres på det postnummer, hvor den faktisk finder sted og ikke på hovedkontorets adresse.

Eksempel A:

En virksomhed har hovedkontor/official postnummeradresse i Ballerup og en afdeling i Ålborg. Virksomhedens forsknings- og udviklingsafdeling ligger i Ålborg. Her udføres virksomhedens udviklingsprojekt på 500.000 kr.

Postnummer	Angiv i procent		
2750			0
9000	1	0	0
I alt	1	0	0

Eksempel B:

En virksomhed har hovedkontor/official postnummeradresse i Odense. Virksomheden har en afdeling i Kolding. To medarbejdere har været involveret i virksomhedens innovationsaktiviteter til 1 mio. kr. Den ene medarbejder arbejder i Odense og har anvendt 600.000 kr. i forbindelse med innovationsaktiviteterne. Den anden arbejder i Kolding og har anvendt 400.000 kr. i forbindelse med innovationsaktiviteterne.

Postnummer	Angiv i procent		
5000		6	0
6000		4	0
I alt	1	0	0

E. HOVEDBRANCHE FOR FORSKNING OG UDVIKLING

Deres virksomhed er placeret i en hovedbranche i CVR-registeret. Virksomhedens forskning og udvikling kan dog være udført inden for andre brancher end denne hovedbranche.

Angiv om virksomhedens forskning og udvikling primært foregår inden for den angivne branche. Hvis dette ikke er tilfældet, bedes De anføre, hvilken branche virksomhedens forskning og udvikling så primært udføres indenfor.

En brancheoversigt kan findes på Danmarks Statistiks hjemmeside:

<http://www.dst.dk/Vejviser/dokumentation/Nomenklaturer/DB03/dblaes.aspx> (Bilag 2.)

F. EGEN FORSKNING OG UDVIKLING I 2005 FORDELT PÅ PRODUKTGRUPPER

Nedenfor er produktgrupperne beskrevet. Produktgrupperne er dannet på basis af Dansk Branchekode 2005. Den del af forsknings- og udviklingsarbejdet, som ikke kan henføres til en produktgruppe, placeres i en særskilt gruppe

(nr.41: *Andet, som ikke kan henføres til ovenstående grupper*).

LANDBRUG MV., FISKERI OG RÅSTOFUDVINDING

1. Råvarer fra landbrug, skovbrug og fiskeri
 - Planteavl og husdyravl
 - Landbrugsservice (undtagen dyrlægevirksomhed)
 - Jagt, fangst og servicevirksomhed i forbindelse hermed
 - Fiskeri, dambrug og fiskeavl
2. Råstoffer og udvinding
 - Kulminer, brunkulslejre og tørvegrave
 - Udvinning af råolie og naturgas m.v.
 - Brydning af uran- og thoriummalme, metalholdige malme og sten

FREMSTILLINGSVIRKSOMHED

3. Nærings- og nydelsesmidler
 - Slagtning, forarbejdning og konservering af kødprodukter
 - Forarbejdning og konservering af fisk, frugt og grønsager
 - Fremstilling af madolie samt fedtstof, mejeri- og mølleprikter, drikkevarer
 - Fremstilling af færdige foderblandinger til landbrug, dam- og havbrug og kæledyr
 - Tobaksfabrikker
4. Tekstiler, beklædning og lædervarer
5. Trævarer, papir, pap og grafiske produkter
 - Udsavning, høvling, imprægnering af træ
 - Fremstilling af krydsfiner, spånplader, bygningstømmer, snedkeriartikler, træemballage, papir og pap
 - Fremstilling af varer af træ, pap, papir, kork, strå og flettematerialer
 - Udgever- og forlagsvirksomhed, trykningsvirksomhed og reproduktion af indspillede medier
6. Raffinerede olie- og kulprodukter
 - Fremstilling af koks og raffinerede mineralolieprodukter
 - Oparbejdning af nukleart brændsel
7. Medicinalvarer
 - Fremstilling af farmaceutiske råvarer og medicinalvarer
8. Andre kemiske produkter
 - Fremstilling af basiskemikalier, pesticider og andre agrokemiske produkter; maling, lak og trykfarver, sæbe, rengørings- og rensningsmidler; poleremidler, parfume og toiletmidler; sprængstoffer, lim, æteriske olier, fotokemiske produkter, uindspillede medier og kemofibre
9. Gummi- og plastprodukter
10. Sten, ler- og glasprodukter
 - Fremstilling af glasprodukter, keramiske produkter, fliser, kakler, tegl, cement, kalk, beton og gips; og andre ikke-metalholdige mineralske produkter såsom slibemidler, asfalt, tagpap og stenuld
11. Jern, stål og andre metaller
 - Jern- og stålværker
 - Fremstilling af rør
 - Forarbejdning af jern og stål
 - Produktion af andre jernlegeringer
 - Fremstilling af ikke-jernholdige metaller
 - Støbning af metalprodukter
12. Produkter af jern- og metal
 - Fremstilling af metalkonstruktioner, metaltanke, radiatorer, kedler, bestik, skære- og klipperedskaber, håndværktøj, metallønder, trådvarer, bolte og skruer
 - Smedning, presning og valsning af metal
 - Behandling og coating af metal

13. Motorer og motordele
 - Fremstilling af motorer og turbiner, undtagen til flyvemaskiner, motorkøretøjer og knallerter
 - Fremstilling af pumper, kompressorer, haner, ventiler, aksler, lejer og udvekslinger
14. Landbrugs- og skovbrugsmaskiner
 - Fremstilling af traktorer, høstmaskiner m.v.
 - Reparation af maskiner til land- og skovbrug
15. Maskiner til generelle formål samt industri- og værktøjsmaskiner
 - Fremstilling af ovne og fyringsaggregater, løfte- og håndteringsudstyr, køle- og ventilationsanlæg til erhvervmæssig brug, maskiner til generelle formål i øvrigt
16. Våben og ammunition
17. Husholdningsapparater
18. Kontormaskiner og edb-udstyr
19. Isolerede ledninger og kabler
20. Elektriske motorer, apparater og materiel i øvrigt
 - Fremstilling af elektriske motorer, generatorer, transformatorer, vindmøller; elektriske fordelings- og kontroltavler samt relæer; akkumulatører og tørrelementer, elektronisk udstyr til motorer og køretøjer og elektronisk udstyr i øvrigt
21. Radio, TV, højttalere, antenner m.v.
22. Elektroniske komponenter og telemateriel i øvrigt
 - Fremstilling af kredsløb, halvlederkomponenter, telemateriel m.v.
23. Industrielle processtyringsanlæg, navigationsudstyr, måle- og kontrolapparater
24. Ure, medicinsk og kirurgisk udstyr, optisk og fotografisk udstyr
25. Transportmidler, inklusiv skibe
26. Møbler
27. Andre produkter indenfor fremstilling
 - Fremstilling af smykker, guld- og sølvvarer, musikinstrumenter, sportsrekvisitter og legetøj
 - Genbrug af affaldsprodukter

FORSYNING- SAMT BYGGE- OG ANLÆGSVIRKSOMHED

28. El-, gas-, varme- og vandforsyning
29. Bygge- og anlægsvirksomhed

SERVICEVIRKSOMHED

30. Engroshandel med radio, tv, kontormaskiner, edb-maskiner og udstyr, el-installationsmateriel og elektroniske komponenter
31. Reparation og vedligeholdelse af kontormaskiner og edb-udstyr
32. Handel & reparationsydelser i øvrigt
 - Handel med biler mv., reparation og vedligeholdelse af biler m.v. samt servicestationer
 - Engroshandel og agenturhandel, detailhandel og reparationsvirksomhed i øvrigt
33. Hotel og restaurationsydelser
 - Hoteller, restaurationer, campingpladser, feriecentre, kantiner, catering m.v.
34. Transporttjenester
 - Rørtransport, skibsfart, land- og lufttransport
 - Hjælpevirksomhed i forbindelse med transport, herunder rejsebureauvirksomhed og transportformidling
35. Postbefordring og kurértjeneste
36. Telekommunikation
37. Udlejning af edb-maskiner, edb-udstyr og kontormøbler
38. Tjenester vedr. finansiering, forsikring, fast ejendom og udlejning i øvrigt
39. Databehandling
 - Konsulentvirksomhed, reparation og vedligeholdelse af software og hardware m.v.
40. Andre serviceydelser m.v., der ikke kan henføres til produktgrupperne 1- 39

ANDET

41. Andet, som ikke kan henføres til ovenstående grupper

I.PRODUKT- OG PROCESORIENTERET FORSKNING OG UDVIKLING I 2005

Definitionen på produkt- og procesorienteret forskning og udvikling er angivet på side 9 i skemaet.

Fælles for al FoU-aktivitet er, at det skal indeholde et nyhedselement.

Eksempler for fremstillingsvirksomheder:

Produkt-orienteret FoU

- Forskning i nye miljørigtige produkter
- Forskning i ny medicin med forbedret behandlingskraft
- Udvikling af "functional food" eller nye råvaresammensætninger i forskellige fødevarer.
- Udvikling af nye svedtransporterende materialer (nye modeller, snit eller farver der følger moden er ikke FoU).

Proces-orienteret FoU

- Udvikling af nyt renselanlæg der forbedrer kvaliteten af spildevandsudledningen
- Udvikling af ny fremstillingsmaskine med forbedret ydeevne

Eksempler for forsikrings- og bankvæsen:

Produkt-orienteret FoU

- Udvikling af elektronisk forsikrings- og bankvæsen, web-relateret service og E-fondshandel
- Udvikling af nye eller væsentligt forbedrede finansielle serviceydelser (nye koncepter mht. konti, lån, forsikring, og opsparingsinstrumenter)
- Udvikling af nye rådgivningsydelser

Proces-orienteret FoU

- Eksperimentel udvikling af nyt software til hjemmebankvæsen
- Matematisk forskning i forbindelse med finansiell risikoanalyse
- Udvikling af risikomodeller til kreditvurdering
- Udvikling af ny teknik til undersøgelse af forbrugeradfærd

Eksempler for andre handels- og servicevirksomheder:

Produkt-orienteret FoU

- Forskning i nye rejse- og feriekoncepter
- Eksperimentel udvikling af E-handel
- Udvikling af nye eller væsentligt forbedrede serviceydelser

Proces-orienteret FoU

- Analyse af effekterne af økonomiske og sociale forandringer på forbrugs- og fritidsaktiviteter
- Udvikling af nye metoder til måling af forbrugernes forventninger og præferencer
- Eksperimentel udvikling af nyt software til vareregistrering og lagerstyring

J. SAMARBEJDE OM FORSKNING OG UDVIKLING I 2005

Se afgrænsning af begrebet samarbejde i skemaet s. 9.

GTS-institutter (Godkendte Teknologiske Serviceinstitutter) omfatter:

• Bioneer• Dansk Brand- og sikringsteknisk Institut• Dansk Fundamental Metrologi• Dansk Standard• Dansk Toksikologi Center	• DELTA - Dansk Elektronik, Lys og Akustik• DHI – Institut for Vand og Miljø• FORCE Technology• Teknologisk Institut

Jf. GTS'ernes hjemmeside: <http://www.teknologiportalen.dk/OmGTS/>

DEL III. UDFYLDES AF VIRKSOMHEDER MED UDGIFTER TIL INDKØBTE FOU-TJENESTER I 2005

K. INDKØBTE FORSKNINGS- OG UDVIKLINGSTJENESTER I 2005

Her bedes De angive de totale udgifter til indkøbt forsknings- og udviklingsarbejde fordelt på de virksomheder/ institutioner, som FoU-arbejdet er købt af.

- Angiv udgifter i 1.000 kr. Således skal en halv mio. kr. angives som 500.
- Angiv udgifter eksklusiv moms.
- Hvor oplysninger ikke findes, beder vi Dem angive et skøn.
- FoU, udført i dele af koncernen beliggende uden for Danmark, skal registreres som købt FoU i punkt K.1.2, se desuden afsnittet om multinationale selskaber side 4 i denne vejledning.

DEL IV. UDFYLDES AF VIRKSOMHEDER, DER HAVDE UDGIFTER TIL FOU I 2005

L. FINANSIERING AF VIRKSOMHEDENS UDGIFTER TIL EGEN FOU OG KØBTE FOU-TJENESTER

Her bedes De angive finansieringskilderne til virksomhedens forsknings- og udviklingsarbejde. Virksomhedens **egen** finansiering af FoU omfatter de FoU-udgifter, som virksomheden selv finansierer, enten med egne eller lånte midler.

- Angiv beløb i 1.000 kr.
- Hvor oplysninger ikke findes, beder vi Dem angive et skøn.

DEL V. UDFYLDES AF ALLE VIRKSOMHEDER

M. INNOVATIONS-AKTIVITETER I VIRKSOMHEDEN I 2005

Definitionen af innovation

Definitionen af innovation er udarbejdet af OECD i Oslo-manualen² og angivet på side 12 i skemaet.

Eksempler på innovationsaktiviteter for fremstillingsvirksomheder:

- Udvikling af produkter med nye teknologiske fremskridt (software, sensorer)
- Anvendelse af nye materialer (nye modeller, snit eller farver der følger moden er ikke innovation)
- Fremstilling af mere miljøvenlige, økologiske eller sundhedsfremmende produkter
- Anvendelse af mere miljøvenlige produktionsprocesser
- Indførelse af ny teknologi (informations- og kommunikationsteknologi) i produktionsprocesser
- Indførelse af ny teknologi ved ordrefølgning og distribution

Eksempler på innovationsaktiviteter for servicevirksomheder:

- Introduktion af nye typer serviceydelser (rådgivning, adgang til databaser, nye låne- og forsikringsformer)
- Indførelse af internetløsninger for eksisterende serviceydelser
- Udvikling af nye metoder (byggeprocesser, forureningsbekæmpelse)
- Indførelse af ny teknologi til opgaveløsninger (software, projektstyring, netværk)
- Forbedring af kvalitetskontrollen
- Indførelse af IKT til distribution af serviceydelserne

² Oslo Manual, 2005.

Eksempler på innovations-aktiviteter for handelsvirksomheder:

- Introduktion af nye varegrupper i sortimentet
- Udvikling af nye løsninger til salg og distribution
- Tilbud om ekstra serviceydelser
- Forbedring af lagerstyring, vareregistrering og afsætning
- Indførelse af ny IT (f.eks. elektroniske kataloger)

Aktiviteter som i sig selv ikke medregnes som innovation:

- Ændringer af ren æstetisk art
- Rent videresalg af innovationer
- Rene organisatoriske og ledelsesmæssige ændringer

Implementering af innovation medregnes:

- **Uddannelse:** F.eks. træning af personale i nye teknikker eller brug af nyt maskineri
- **Markedsføring af nye produkter:** Aktiviteter i forbindelse med lancering af nye produkter, inklusiv markedstest, tilpasning af produkter til nye markeder og markedsføring
- **Design.** Udarbejdelse af planer og tegninger, tekniske specifikationer og andet, som er nødvendigt for at udvikle, fabrikere og markedsføre nye produkter og processer

HVAD ER DANSK CENTER FOR FORSKNINGSANALYSE

Dansk Center for Forskningsanalyse (CFA) er etableret pr. 1. januar 2004 som et center ved Aarhus Universitet, Det Samfundsvidenskabelige Fakultet. Centeret viderefører de kompetencer, der er opbygget i det tidligere Analyseinstitut for Forskning, der blev oprettet som en sektorforskningsinstitution under Forskningsministeriet i 1996.

- Centeret har til formål gennem egen forskning, udredning og dataindsamling at styrke grundlaget for det forskningsrådgivende system og for forskningspolitiske beslutninger.
- Centeret skal udføre både grundlæggende forskning og langsigtet kompetenceopbygning samt mere anvendt orienterede analyser og udredninger.
- Centeret skal indsamle Danmarks officielle forskningsstatistik for den offentlige sektor og forsknings- og innovationsstatistik for den private sektor.
- Centeret anvender endvidere forskningsstatistikken i videregående analyser af erhvervslivets forskning med henblik på at måle virksomhedernes og den samfundsøkonomiske effekt af investeringer i forskning og innovation.

Centeret har på nuværende tidspunkt ansat 25 personer; heraf er følgende beskæftiget med erhvervslivets forsknings- og udviklingsstatistik:

- Centerleder Karen Siune
- Afdelingsleder Peter Stendahl Mortensen
- Fuldmægtig Rikke Willemoes Jørgensen
- Statistikmedarbejder Thue Hillgaard Pedersen
- Statistikmedarbejder Titina Vinter
- Sekretær Mette Glasius
- Sekretær Jane Frølund Irming

Yderligere information kan rekvireres hos:

Dansk Center for Forskningsanalyse
Finlandsgade 4
8200 Århus N

Tlf. nr.: 89 42 23 94
Fax: nr.: 89 42 23 99
E-mail: cfa@cfa.au.dk
Hjemmeside: www.forskningsanalyse.dk